

Шостак О.Г.
Католицька концептосфера у епопеї Луїз Ердріч “Любовні чари”

*Шостак Оксана Григорівна, кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри іноземних мов і прикладної лінгвістики
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна*

Received October 23, 2013; Revised November 8, 2013; Accepted November 28, 2013

Анотація. У статті стисло описується хід реалізації християнського дискурсу в епопеї “Любовні чари” Луїз Ердріч. У центрі уваги знаходяться католицька символіка і біблійні алюзії як текстоутворюючий конструкт творчості письменниці.

Ключові слова: *індіанська традиція, християнська символіка, католицизм, біблійні тексти, дискурс.*

Сучасні дослідження дискурсу і тексту доводять, що у процесі мовленнєвої комунікації передається більше значень, ніж ті, що експліцитно виражені вербальними засобами. За Т.А. Ван Дейком, дискурс є не просто зв'язним текстом, але “комунікативним явищем, що включає у себе соціальний контекст, котрий дає уявлення як про учасників комунікації (їх характеристики), так і про процеси продукування і сприйняття повідомлень” [2, с. 121]. Залучаючи дискурс-аналіз художнього тексту, дослідник з більшою точністю може сформулювати модель концептуального аналізу художніх текстів визначеного автора. Концепт, на думку Д.С. Ліхачова, є універсалиєю людської свідомості, чому сприяє формування універсального поля, межі якого у свідомості суб'єкта визначаються “культурною пам'яттю”, причетною до духовної традиції [4, с. 10]. Дослідження концептосфери католицького дискурсу у тексті епопеї “Любовні чари” визначної американської письменниці індіанського походження Луїз Ердріч поєднує у собі такі фактори, як лінгвостилістичні засоби, історичний контекст та фактор мовця / адресата твору. Обов'язковою складовою фактора мовця/адресата є поняття прагматичної пресупозиції та імплікатури. Прагматична пресупозиція – це важливий складник комунікативної компетенції співрозмовників (у даному випадку це взаємозв'язок між автором і читачем-адресатом), вона пов'язує внутрішні світи учасників спілкування із змістовим складником процесів міжособистісної комунікації у літературному тексті епопеї. Основою пресупозиції є вербальні елементи, які спричиняють її виникнення, та загальні знання про навколишній світ, які мають мовець та адресат. Базується пресупозиція, з прагматичної

точки зору, на двох концептах – доречності та загальних або спільних знаннях. Біблійно-церковні символи та алюзії у текстах Ердріч слід розглядати саме як елементи пресупозиції, оскільки католицизм став у ХХст. саме тими “загальними” знаннями, котрими володіють усі учасники текстового дискурсу як індіанського, так і європейського походження. Термін імплікатура належить Г.П. Грайсу [11]. Конверсаційна імплікатура – це особливий тип припущення, яке базується на змісті сказаного, релевантній контекстуальній інформації та на припущенні, що мовець дотримується принципу кооперації. Посилаючись на роботи Г.П. Грайса, С. Левінсон пропонує п'ять визначальних рис конверсаційної імплікатури [12, с. 128]:

- анулювання; імплікатура може зникати, якщо до ініціального висловлювання додається певна інформація;
- імплікатура є невід'ємною від висловлювання в тому сенсі, що вона є частиною його семантичного значення, а не форми; зміна форми при збереженні глибинного значення не впливає на імплікатуру;
- імплікатури можна передбачити, використовуючи пряме значення висловлювання та принцип кооперації Г.П. Грайса;
- імплікатура є неконвенційною, тобто вона не є частиною прямого значення висловлювання;
- у різних контекстах одне і те саме висловлювання може передавати різне приховане значення.

Отже, об'єктом нашого дослідження у статті є пресупозиція християнсько-біблійних образів у їх католицькому трактуванні у романах епопеї “Любовні чари” Луїз Ердріч, а предметом – імплікатура цих образів у християнському дискурсі письменниці. Мета

нашого дослідження – з'ясувати причини звернення авторки до цих образів та їх авторське трактування у загальній тканині епопеї. У своїх попередніх розвідках ми вже зверталися до інтерпретації християнських символів у творчості Луїз Ердріч, розглядаючи її біблійну систему символів із точки зору кореляції створених нею текстів із постмодерним літературним простором кінця ХХ – поч. ХХІ сторіччя [5,6].

Біблійно-християнський конструкт найголовнішої події християнської історії виникає уже на початку першого роману «Любовні чари», який починається фразою: *“У ранковий час напередодні Пасхи Джун Кашипо походжала нерівною дорогою головної вулиці міста Віллінгтон...”* (усі переклади текстів Луїз Ердріч з англійської - наші. О.Ш.) [8, с. 1]. Пасхальні події є основою християнської віри, тому не випадково письменниця розпочинає свою розповідь саме з цього, але попри найщиріші християнські сподівання на відродження і воскресіння, Джун гине у кінці першого розділу, названого на честь євангельського образу Спасителя “Найвеличніший в світі рибалка”. Така назва відсилає читача до тексту Євангелія від Св. Луки 5:1-11, де оповідається про призначення до апостольства Св. Петра, коли Ісус обіцяє зробити його “ловцем людей”. Та прочитавши роман, ми дізнаємося, що Джун не можна співставити із жодним євангельським персонажем, навіть образ розкаяної грішниці від неї далекий, оскільки у її поведінці протягом усієї епопеї немає навіть натяку на розкаяння. Слід відкинути і припущення про спасіння її душі і перехід із земного життя до раю, оскільки, як стає відомо зі сторінок романів “Любовні чари”, “Палац Бінго”, “Оповіді про жагуче кохання” її душа нікуди не пішла, залишившись на цій землі. За віруваннями народу оджибве, людина, що втопилася, ніколи не потрапить до країни предків, а залишиться назавжди на цій землі. Очевидно, замерзання у снігу є аналогом потоплення для Ердріч. Не слід розраховувати знайти тут і передсмертне розкаяння у гріхах, надзвичайно популярний мотив християнського дискурсу. Її посмертне ставлення до Ліпші, свого позашлюбного сина, якого вона намагалася позбутися, втопивши у ставку ще немовлям, далеко від материнських почуттів (роман “Палац Бінго”). Отже, перед нами яскравий зразок конверсаційної імплікатури.

Євангелійські алюзії особливо яскраво виражені у першому романі епопеї “Любовні чари”(1984), із чотирнадцяти назв розділів два називаються відповідно до церковних реалій (“Св. Марія” та “Чотки”), а чотири мають безпосереднє посилання до новозаповітних текстів (“Найвеличніший у світі рибалка”, “Плоть і кров”, “Терновий вінець”, “Crossing of Water”). Ми навмисне залишили назву останнього розділу без перекладу, тому що правильний переклад її з англійської на українську мову становить певні труднощі, англійське слово “crossing” можна перекласти як “перетин” і як “хресне знамення” або “благословення”. Перед дослідником постає слушне питання, що це – анулювання конверсаційної імплікатури чи все ж таки біблійна алюзія? За С. Левінсоном, у різних контекстах одне і те саме висловлювання може передавати різноманітне приховане значення. У розділі йде мова про повернення Ліпші додому на машині, яку він ви-

грав у карти у свого єдиноутробного брата Кінга (законного сина Джун та Горді). Машини ця придбана за гроші, виплачені страховою компанією після смерті Джун, як покриття збитку від втрати життя. Жоден із близьких померлої не бажав їхати у цій машині, оскільки вона, за словами Елі, названого батька Джун, була придбана на «криваві гроші». Перехід машини до Ліпші є своєрідним актом “освячення”, оскільки таким чином мати-зозуля компенсувала свою відсутність у його житті. “Криваві гроші” – іще одна євангельська алюзія, так названі тридцять срібних монет, за які було продано життя Христа.

Стихія води є домінуючою у багатьох романах Ердріч. Ліпша, якого більшість дослідників “Любовних чар” вважають наступником у ланцюжку духовних цілителів оджибве, має до неї особливе ставлення. У романі «Любовні чари» просто повідомлено, що Джун віддала його на виховання Марі, жінці, яка свого часу виростила її саму, та у четвертому романі епопеї “Палац Бінго” ми дізнаємося, що це була не просто передача, Джун натомість укинула немовля у озеро, звідки його виловила її названа сестра Зелда. Завдяки цьому Ліпша і отримує свою ініціацію наступного хранителя духовної традиції чіпева, оскільки, перебуваючи на дні у полотняному мішку із камінням, у нього не було шансу вижити, якби не надприродне втручання. *“Затемнене і наскрізь вологе прийшло воно до мене із іншої сторони потоплення, притиснувши свого рота до мого, тримаючи мене своїми рогами і плавниками, заколесувало мене своїми сліпучими руками-водоростями. Його обличчя мало лев'ячі щелепи, схоже на приберегову піну, нагадувало тріфогового вальма. Його обличчя було надзвичайно добрим, рятуючим. Його обличчя – це хмара, яка озорне мене одного дня, коли буду готовим померти. Що це було – я не знаю, не можу сказати. Ніколи не зможу. Та я точно знаю, що я був врятований і заколисаний”* [7, с. 218]. І це був аж ніяк не християнський бог. Тому розглядаючи назву останнього розділу “Любовних чарів” у більш широкому контексті усієї епопеї, ми схильні запропонувати переклад “Благословення води”, що, з формальної точки зору, безперечно, є євангельською алюзією на чудо у Копернаумі та у даному контексті – це неконвенційна імплікатура, оскільки не є частиною прямого біблійного значення висловлювання.

Саме у вуста Ліпші письменниця вкладає найдовші у епопеї з усіх теоретично-теологічних роздумів. На початку роману “Палац Бінго” він задається питанням: *“Чи є інші світи поза цим? Виміри, скільки їх існує? Яке воно життя після смерті? Чийого Бога я зустріну, якщо він взагалі є, на чий суд я прийду?”* [7, с. 53]. Слід сказати, що письменниця наділила Ліпшу деякими фактами із власної біографії, наприклад, довготривалі пошуки себе, зміна багатьох видів діяльності заради заробітку та, навіть, кумедною історією із скунсом, яку вона описала у автобіографічному романі “Танок голубої сойки”. Очевидно, що саме йому вона «доручила» озвучити свої «претензії» до католицизму. *“З релігією завжди існує якась особиста нездійсненність, бар'єр, що зупиняє мене від віри у Бога із першого разу. Коли і хто? Ніякий дух ніколи не являвся мені, я не отримував жодного послання із палаючого куца. Ніякі слова ніколи не звучали у мене в*

голові інакше, як після прийняття дози марихуани. У першу чергу приходиться на згадку католицизм, можливо якась співзвучність із ними. Мене приваблює їх ритуальність, хоча коли монахині говорять тобі із незворушним обличчям, що ти їси справжнє дороге цінне тіло і кров Христа, ти мусиш здивуватися. Можливо католики таку велику увагу приділяють поверненню канибалів? Пиття крові, поїдання плоті відбувається під час кожної меси. Я також не згоден із сповіддю. Я б сказав, що це дешево. Ти стаєш на коліна перед ящиком і говориш, що ти зробив. Після чого, зазвичай, ти йдеш безкарним, тільки проказавши декілька “Радуйся Діво” або “Отче Наш”. Не вимагається жодних відшкодувань чи робіт на благо суспільства” [7, с. 157-158].

Сестра Леопольда, безперечно, найяскравіший образ серед т. з. християнської спільноти роману, є персоналізацією “подвійного коду” постмодернізму, у якому зійшлися разом дві великі суперсистеми епопеї “Любовні чари” – це світ традиції народу оджібве і християнство, чийм надзавданням є знищення цього світу. Прагнучи зруйнувати стереотипи читача, письменниця пародіює жанр християнського таїнства, іронічно переосмислюючи його стиль. На запитання Отця Даміана, чи розкається вона щиро у сподіяному, Сестра Леопольда не дає прямої відповіді. “Натомість вона почала хитатися у надзвичайному збудженні, її низький сміх видавав неприховане кепкування, котре він уперше почув під час своєї першої відповіді у Маленькому Безконяччі. Вона прошипіла: “Я знаю, що ти думаєш, що можеш віддати мене властятям. А я бажаю отримати прощення, щоб ти забрав від мене мій гріх! Я знаю хто ти є насправді. І якщо ти оголосиш мене поза законом або напишеш єпископу, Сестро Даміан, я напишу йому також” [9, с. 273].

Питання, чи має право жінка бути священиком, є неприйнятним для офіційного католицизму. Відповідно до Катехизи католицької церкви, таїнство священства може отримати лише охрещений чоловік. “Церква визнає себе зв’язаною вибором самого Господа» [3, с. 105]. Це таїнство передається через покладання рук. Отже, з формальної точки зору Агнес ДеВітт не мала права обіймати посаду священика у Маленькому Безконяччі. Та, як було зазначено вище, тексти романів Луїз Ердріч несуть у собі “подвійний код” постмодернізму, тому письменниця ставить читача перед вибором: чому віддати перевагу – Божому провидінню чи формальній логіці офіційних заборон. Суперечки щодо цього точаться протягом усього роману, та приєднання Отця Даміана до лику святих у кінці роману недвозначно демонструє вибір авторки. Життя, що було покладене на олтар служіння ближньому, є достойною відплатою за недотримання формальностей. Зустріч Агнес із справжнім Отцем Модестом Даміаном, недалекий самозакоханим демагогом, імпліцитно піднімає питання щодо того, хто більше приніс користі у служінні.

Інше питання, що піднімається у романі “Останній звіт про дива в Маленькому Безконяччі”, стосується celibату священиків. Чи є смертним гріхом недотримання священиком цієї обітниці. Згідно із католицьким вченням, плата за кохання – довічне прокляття. Ердріч відповідає на це питання устами своїх героїв:

“Сподіваюся, що Данте був правий щодо пекла”, - він сказав, - “Я зовсім не заперечував би крутитися у тому темному вітрі разом із тобою усю вічність”. “Відстороненими від Бога”. “Ми і так є відрізнаними від Бога через гріх”, - прошепотів він, - “та чому я почуваюся таким близьким йому, коли торкаюся тебе у цій темряві, у цих хмарах?” [9, с. 204 - 205].

Протягом усього роману ніхто відкрито не розкрив ідентичність Отця Даміана, письменниця зберігає його таємницю навіть у смертний час, уся боротьба точиться у душах героїв. Ціна за кохання – розлука. Її коханий Грегори, рукоположений священик, має менше мужності це зробити, ніж Агнес.

Євангелійські алюзії особливо яскраво виражені у першому романі епопеї “Любовні чари”(1984), із чотирнадцяти назв розділів два називаються відповідно до церковних реалій (“Св. Марія” та “Чотки”), а чотири мають безпосереднє посилання до новозаповітних текстів (“Найвеличніший у світі рибалка”, “Плоть і кров”, “Герновий вінець”, “Crossing of Water”). Ми навмисне залишили назву останнього розділу без перекладу, тому що правильний переклад її з англійської на українську мову становить певні труднощі, англійське слово “crossing” можна перекласти як “перетин” і як “хресне знамення” або “благословення”. Перед дослідником постає слушне питання, що це – анулювання конверсаційної імплікатури чи все ж таки біблійна алюзія? За С. Левінсоном, у різних контекстах одне і те саме висловлювання може передавати різноманітне приховане значення. У розділі йде мова про повернення Ліпші додому на машині, яку він виграв у карти у свого єдиноутробного брата Кінга (законного сина Джун та Горді). Машини ця придбана за гроші, виплачені страховою компанією після смерті Джун, як покриття збитку від втрати життя. Жоден із близьких померлої не бажав їхати у цій машині, оскільки вона, за словами Елі, названого батька Джун, була придбана на “криваві гроші”. Перехід машини до Ліпші є своєрідним актом “освячення”, оскільки таким чином мати-зозуля компенсувала свою відсутність у його житті. “Криваві гроші” – іще одна євангельська алюзія, так названі тридцять срібних монет, за які було продано життя Христа.

Стихія води є домінуючою у багатьох романах Ердріч. Ліпша, якого більшість дослідників “Любовних чар” вважають наступником у ланцюжку духовних цілителів оджібве, має до неї особливе ставлення. У романі “Любовні чари” просто повідомлено, що Джун віддала його на виховання Марі, жінці, яка свого часу виростила її саму, та у четвертому романі епопеї “Палац Бінго” ми дізнаємося, що це була не просто передача, Джун натомість укинула немовля у озеро, звідки його виловила її названа сестра Зелда. Завдяки цьому Ліпша і отримує свою ініціацію наступного хранителя духовної традиції чіпева, оскільки, перебуваючи на дні у полотняному мішку із камінням, у нього не було шансу вижити, якби не надприродне втручання. “Затемнене і наскрізь вологе прийшло воно до мене із іншої сторони потоплення, притиснувши свого рота до мого, тримаючи мене своїми рогами і плавниками, заколисувало мене своїми сліпучими руками-водоростями. Його обличчя мало лев’ячі щелепи, схоже на приберегову піну, нагадувало тріфогового ва-

льта. Його обличчя було надзвичайно добрим, рятуючим. Його обличчя – це хмара, яка огорне мене одного дня, коли буду готовим померти. Що це було – я не знаю, не можу сказати. Ніколи не зможу. Та я точно знаю, що я був врятований і заколисаний” [7, с. 218]. І це був аж ніяк не християнський бог. Тому розглядаючи назву останнього розділу «Любовних чарів» у більш широкому контексті усєї епопеї, ми схильні запропонувати переклад “Благословення води”, що, з формальної точки зору, безперечно, є євангельською алюзією на чудо у Копернаумі та у даному контексті – це неконвенційна імплікатура, оскільки не є частиною прямого біблійного значення висловлювання.

Саме у уста Ліпші письменниці вкладає найдовші у епопеї з усіх теоретично-теологічних роздумів. На початку роману “Палац Бінго” він задається питанням: “Чи є інші світи поза цим? Виміри, скільки їх існує? Яке воно життя після смерті? Чийого Бога я зустріну, якщо він взагалі є, на чий суд я прийду?” [7, с. 53]. Слід сказати, що письменниці наділила Ліпшу деякими фактами із власної біографії, наприклад, довготривалі пошуки себе, зміна багатьох видів діяльності заради заробітку та, навіть, кумедною історією із скунсом, яку вона описала у автобіографічному романі “Танок голубої сойки”. Очевидно, що саме йому вона “доручила” озвучити свої “претензії” до католицизму. “З релігією завжди існує якась особиста нездійсненність, бар’єр, що зупиняє мене від віри у Бога із першого разу. Коли і хто? Ніякий дух ніколи не являвся мені, я не отримував жодного послання із палаючого куца. Ніякі слова ніколи не звучали у мене в голові інакше, як після прийняття дози марихуани. У першу чергу приходиться згадку католицизм, можливо якась співзвучність із ним. Мене приваблює їх ритуальність, хоча коли монахині говорять тобі із незворушним обличчям, що ти їси справжнє дороге цінне тіло і кров Христа, ти мусиш здивуватися. Можливо католики таку велику увагу приділяють поверненню канибаль? Пиття крові, поїдання плоті відбувається під час кожної меси. Я також не згоден із сповіддю. Я б сказав, що це дешево. Ти стаєш на коліна перед ящиком і говориш, що ти зробив. Після чого, зазвичай, ти йдеш безкарним, тільки проказавши декілька “Радуйся Діво” або “Отче Наш”. Не вимагається жодних відкидувань чи робіт на благо суспільства” [7, с. 157-158].

“У таїнстві покаяння віруючий по милосердю Божому отримує відпущення гріхів. А також примиряється та воз’єднується з церквою, від якої християнина віддаляє кожен заподіяний гріх” [1, с. 220]. Питання доцільності сповіді письменниці ще не раз під-

німе на сторінках своєї епопеї, особливо у романі “Сліди” та “Останній звіт про дива в Маленькому Безконяччі”. Надзвичайно комічною виглядає сповідь Нанапуша у “Слідах”, коли отець Даміан спонукає його до цього, щоб змусити покаятися через не благословенний церквою шлюб із Маргарет Кашпо. Не менш комічно виглядає сповідь Отця Юди у романі “Останній звіт про дива в Маленькому Безконяччі”, коли той сповіщає Отця Даміана про те, що йому вдома його таємниця (він вважає його батьком своєї коханої Лулу), та обіцяє зберегти її, бо він закоханий у його доньку і як належить просить у батька її руки (усе це відбувається під час сповіді). Комізм полягає і у такій надмірній гречності “нареченого”, оскільки предмету його пристрасті понад шістьдесят років, вона мати восьми синів й однієї доньки і бабуся багаточислених онуків. Читач володіє справжньою таємницею Модеста Даміана – він жінка, тому “батьком” бути ніяк не може.

Особливе розуміння сповіді, відмінне від загальноприйнятого церковного, прослідковуємо і у романі «Голубина чума», коли Мушум (літературний двійник Нанапуша) провокує Отця Кассіді. “Його сподівання активізувалися, коли він побачив двох старих, яким недалеко вже до вічності у проході(церкви О.Ш.) перед собою. Він сподівався врятувати їхні душі. ... Мушум пообіцяв зробити героїчну спробу згрішити, щоб мати про що сповідуватися наступного тижня” [10, с. 27 - 28

Амбівалентність образу священика у романі “Останнього звіту про дива в Маленькому Безконяччі” полягає у тому, що, не дивлячись на формальні недотримання вимог, які приписуються католицькому священику, як то жіноча стаття та відсутність таїнства рукоположення, Отець Даміан є взірцем служителя Божого у самому високому значенні цього слова, готового віддати життя за свого ближнього, який розділяє всі негаразди своєї пастви [5, с. 243].

Розгляд пресупозиції християнсько-біблійних образів у романах епопеї “Любовні чари” Луїз Едріч як процесу соціально зумовленої взаємодії дозволяє описувати католицькі концепти у творчості письменниці. Вдалося з’ясувати, що базовим носієм на рівні концептосфери тексту є імпліцитно виражені християнські мотиви та похідні від них образи-композити, що відіграють у тексті зв’язуючу інтертекстуальну та автотекстуальну функції. Обрані письменницею “знижені” форми використання інтертекстуальності виявляють тенденцію до руйнування транспортованої християнської семантики, чим досягається іронічність контексту художніх творів письменниці.

ЛІТЕРАТУРА

(REFERENCE TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Девятайкина Н.И. Католический храм / Н. Девятайкина. – М.: ОЛМА Мегга Групп, 2012. – 272с. *Devyataykin N.I. Rimsko-katolicheskiy hram / N. Devyataykin. - M.: OLMA Mega Group, 2012. - 272s [Catholic temple]*
2. Дейк Т.А. ван. Язык, познание, коммуникация / Т.А. ван Дейк. –М.:Прогресс, 1989. – 311с. *Deyk Ta Van. Yazyk, poznaniye, kommunikatsiya / T.A. Van Dayk. -M.: Progress, 1989. - 311s. Dyke TA van. [Language, cognition, communication]*
3. Катехизис католической церкви. Компедиум /Перевод и науч. редакция П.Сахарова и О.Карпова. – М.: Культурный центр «Духовная библиотека», 2007, – 216 с. *216 p. Katekhizis katolicheskoy tserkvi. Kompendium / Perevod i nauch. redaktsiya P.Sakharova i O.Karpova. - M.: Kul'turnyy tsentr « Dukhovnaya biblioteka », 2007, - 216 s. [Catechism of the Catholic Church. Compendium]*
4. Лихачев Д.С.Новое в зарубежной лингвистике / Д. Лихачев // Лингвистическая семантика. – М.,1981. – Вип.10. – С.31-45.

Likhachev D.S. *Novoye v zarubezhnoy lingvistike / D. Likhachev / Lingvisticheskaya semantika*. - M, 1981.. - Vip.10. - S.31 -45. [New in foreign linguistics]

5. Шостак О.Г. Інтерпретація біблейсько-християнських символів в епопеї Луїз Ердріч «Любовні чари» / О. Шостак // На пересеченні мов і культур. Актуальні питання гуманітарного знання: міжвузовський зб. статей. Вип. 3. – Киров: Изд-во ВятГГУ, 2013. – С. 239–245.

Shostak O.G. *Interpretatsiya bibleyskikh -khristianskikh simvolov v epopei Luiza Erdrich "Liubovnie chari" / O. Shostak // Na perekrestke yazykov i kul'tur. Aktual'nyye voprosy chelovecheskogo znaniya: Mezhhuzovskiy sb statey. Vyp. 3. - Kirov: VyatGGU izdatel'stvo, 2013. - S. 239-245. [Biblical-Christian characters' interpretation in Louise Erdrich's "Love Medicine" novels]*

6. Шостак О.Г. Релігійний дискурс у творчості Луїз Ердріч / О. Шостак // Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах: зб. наук. праць. – К.: Університет «Україна», 2013. – С.437-457.

Shostak O.G. *Religijnyy diskurs v tvorchosti Luiz Erdrich / O. Shostak // Gumanitarna Osvita v tehnicnih vischih ipoteki Navchal'na: zb. nauk.prats. - K.: Universitet "Ukraina", 2013. - S.437 -457. [Religious Discourse in Louise Erdrich's novels]*

7. Erdrich, Louise. *Bingo Palace: Novel/ Louise Erdrich*. – New York: Harper Perennial, 1994. – 274 p.

8. Erdrich, Louise. *Love Medicine: Novel/ Louise Erdrich*. – New York, Toronto, London: Bantam Books, 1984. – 314 p.

9. Erdrich, Louise. *The Last Report on the Miracles at Little No Horse: Novel/ Louise Erdrich*. – New York: Perennial, 2002. – 361 p.

10. Erdrich, Louise. *The Plague of Doves: Novel/ Louise Erdrich*. – New York: Harper Perennial, 2008. - 311 p.

11. Grice, H. P. *Logic and Conversation / Herbert Paul Grice // Cole, P., Morgan, J.(eds.). Syntax and Semantics*. – New York: Academic Press, 1975. – Vol. 3. – 406 p.

12. Levinson, S.C. *Pragmatics / Stephen C. Levinson*. – Cambridge: Cambridge University Press, 1983. – 420 p.

Shostak O. Catholic Conceptosphere in “Love Medicine” novels by Louise Erdrich

Abstract. The article contains short description of Christian discourse in Louise Erdrich’s *Love Medicine* novels. The article brings for discussion such problems, as Bible symbolism and Catholic allusions in text formation process.

Keywords: Native American tradition, Christian symbolism, Catholicism, Bible texts, discourse.

Шостак О. Католическая концептосфера в эпопее Луиз Эрдріч «Любовные чары»

Аннотация. В статье кратко описывается ход реализации христианского дискурса в эпопее «Любовные чары» Луиз Эрдріч. В центре внимания находятся католическая символика и библейские аллюзии как текстообразующий конструкт творчества писательницы.

Ключевые слова: индианская традиция, христианская символика, католицизм, библейские тексты, дискурс.